

ve štátu a práva AV ZSSR. Z podnetu oddelenia dejín štátu a práva ÚŠaP SAV a Právnohistorickej sekcie SHS predniesol prof. Skripilev dňa 6.4. 1971 prednášku na tému "Z najnovších poznatkov dejín štátu a práva v ZSSR." Po prednáške, v ktorej sa pracovníci ÚŠaP SAV, Historického ústavu SAV, členovia Katedry dejín štátu a práva PF UK ako i ďalší členovia Právnohistorickej sekcie SHS zoznámili so širokou problematikou, ktorou sa v tomto čase zaoberajú právni historici v ZSSR, bola živá diskusia.

Prof. Skripilev sa v dňoch 8. a 9. apríla 1971 zúčastnil v Smoleniciach aj vedeckej konferencie na tému "Rozvoj Slovenska v programe a politike KSČ." Konferencia bola usporiadaná Sociologickým a Ekonomickým ústavom a Ústavom štátu a práva SAV pri príležitosti 50. výročia založenia KSČ.

Urbanová

DVĚ PŘEDNÁŠKY POLSKÝCH PRÁVNÍCH HISTORIKŮ

Ve druhé polovině dubna 1971 dlel na studijním pobytu na právnické fakultě UK profesor obecných dějin státu a práva varšavské právnické fakulty, dr. Michal Sczaniecki, který do nedávné doby působil v Poznani. Je u nás znám především samostatným zpracováním náročné látky obecných právních dějin pro potřeby výuky na polských právnických fakultách. Na tomto úseku je úspěšným pokračovatelem díla zemřelých profesorů I. Jaworského a K. Korányiho. Zvláště vyniká jeho snaha o zdokonalení učebních pomůcek po stránce metodologické.

Dne 21. dubna 1971, proslovil za účasti širší právněhistorické veřejnosti na právnické fakultě přednášku na téma "Metodologické problémy obecné právní historie". Soustředil se na otázky vědeckého programu předmětu, věnoval pozornost didaktickým problémům a seznámil posluchače také s organizací výuky obecných dějin státu a práva v Polsku a s výchovou jejich vědeckých kádrů.

Profesor Sczaniecki hovořil o počátcích socialistické vědy obecných právních dějin, jejíž základ tvoří historický materialismus. V zájmu dalšího vývoje tohoto oboru je třeba přejít od popisné metody k metodě srovnávací. Otázka obecnosti (povšečnosti) v dějinách státu a práva přináší vědecké i didaktické problémy, např. problém vztahu domácí právní historie a obecných (povšečných) právních dějin. Speciální rysy má např. historie státu a práva západní Evropy, střední Evropy a jiných oblastí. Z hlediska didaktického je chybné současně přednášet domácí i obecné dějiny státu a práva.

Dále prof.Sczaniecki charakterizoval dvojí poslání právní historie. Je tu jednak cíl dát studentům obecné teoretické základy pro další rozvíjení oboru, jednak cíl prohloubit právními dějinami proces právní výuky. Objevují se tu tři oblasti problémů: které historické předměty do výuky zahrnout, místo a rozsah obecných dějin státu a práva v učebních osnovách a jejich vztah k jiným právněhistorickým disciplinám. Přitom je třeba brát v úvahu hledisko úspory času a dbát, aby posluchači nebyli nadměrně faktograficky zatěžováni. Podle prof.Sczanieckého dnes v Polsku stojí výuka obecné právní historie před úkolem uvážení zredukování učební látky. Obecné dějiny státu a práva jsou zařazeny v 1.a 2.ročníku studia, kde je jim věnováno celkem 510 hodin. Dosavadní učební pomůcky byly příliš popisné. Je žádoucí nevytvářet encyklopedii o právní historii všech zemí, nýbrž látku náležitě vymezit teritoriálně věcně i časově (nezdůrazňovat výlučně recentní dějiny).

V závěru přednášející podal přehled o počtu pracovníků, zabývajících se v Polsku právní historií. Z celkového počtu asi 500 historiků je okolo 100 historiků právních. Z nich 36 se zabývá domácími (polskými) dějinami státu a práva, 23 dějinami obecnými, romanistů je 25 a dějiny politických a právních učeních jsou oborem 18 badatelů.

Prof.Sczaniecki zakončil přednášku výzvou k rozšíření spolupráce českých a polských právních historiků.

V následující diskusi podporoval prof.Vaněček některé závěry přednášejícího, zejména nezbytnost komparativní metody v práci obecných právních historiků. Podrobně poukázal na dosavadní výsledky této metody při tvorbě nových učebních pomůcek v Sovětském svazu. Otázkou komparativní metody a jejím smyslem v práci obecných historiků se zabýval dále s.doc.Kincl. Poukázal na to, že lze srovnávat i systémy na první pohled odlehlé jako jsou dějiny státu a práva v Číně a v Evropě. Doc. Pelikán upozornil na mnohostranný význam Marxovy srovnávací metody pro historickoprávní komparatistiku. Doc. Doležal hovořil o potřebě plánování práce v oblasti obecných dějin státu a práva. Diskusi, v níž vystoupili i další účastníci, shrnul prof. Vaněček, který zdůraznil nutnost rozšířit použití srovnávací metody v práci právních historiků vůbec a v oboru obecných dějin státu a práva zvláště.

Začátkem září 1971 navštívila katedru dějin státu a práva v Praze polská právní historička doc.Irena Kwiatkowská z Krakova. Na rozšířeném zasedání katedry přednesla přednášku "Ius comune v polské právní literatuře 15. až 18.století." Její zajímavé vývoody o proměnlivém významu tohoto pojmu v období polského humanismu na počátku 16.století a v době absolutismu vzbudily zaslouženou pozornost a vyvolaly řadu dotazů a diskusních příspěvků.

Soukup